

Vitali Konstantinov

O ISTORIE A SCRISULUI

De la scrierea cuneiformă la emoji

Traducere din germană de
Bianca Șahighian

GRAFIC

CUPRINS

CAPITOLUL 1

Vorbire – Desen – Scris 5

Scrisul 6

Codarea 7

Sisteme de scriere 8

Sunete – Limbă 10

Începuturile scrisului 12

Revoluția Epocii de Piatră 14

CAPITOLUL 2

Primele scrieri din lume 17

Scrierea cuneiformă 18

Egipt: hieroglife – scrierea hieratică –
scrierea demotică 20

Sisteme de scriere est-asiatice:

China – Japonia – minorități
în China de Sud 22

Sisteme de scriere din America

Centrală 26

Scrierea neolitică dunăreană. Epoca de
Bronz europeană 28

Hitită și luviană, scrieri minoice 29

Formarea alfabetelor 30

Scrierea ebraică 32

Alfabetul grecesc 33

Alfabetul latin 34

Rune. Rovás ungurești 36

Scrierea irlandeză. Scrierea
germană 37

Scrierea etiopiană 38

Scrierea arabă. Alfabetul thaana 39

Scrieri indiene: India 40

Scrieri indiene: Indochina 42

Scrieri indiene: Asia insulară
de Sud-Est 44

CAPITOLUL 3

Creatori de scrieri 47

Alfabet caucaziene 48

Alfabet slave 49

Alfabet mongole 50

Scrierea coreeană 51

Scrieri ale adivasi 52

Scrieri noi ale popoarelor
montane 54

Scrieri africane 56

Hieroglifele mi'kmaq 58

Silabare ale indigenilor
din Canada 59Silabarul cherokee. Alfabetul
wah-zha-zhe 60

Oceania: avoiuli 61

Anbur, scrierea permică veche.
Vithkuqi 62

Scrieri artificiale 63

Scrieri din Pământul de Mijloc
Star Trek 65

Anexă 67

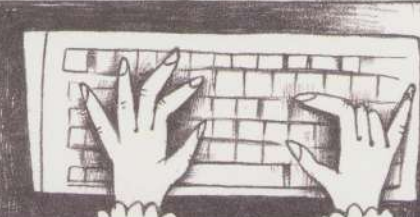
Capitolul 1

Vorbire – Desen – Scris

SCRISUL

Este cel mai important instrument cultural al oamenilor. A fost inventat în urmă cu aproximativ **5 500** de ani.

Chinezii au inventat scrierea în urmă cu 10 000 de ani!

Hahaha! Aiureli! Scriam încă de acum 30 000 de ani!

Astăzi, cel mai adesea, tastăm.

ماذا تفعل؟

278

שלום!

28

Γεια σας!

ஹலோ!

Как дела?

Mărite Prinț, cum o mai duceți în ultima vreme?

Mulțumesc de întrebare, bine, bine, bine.

Peste 200 de miliarde de e-mailuri pe zi!

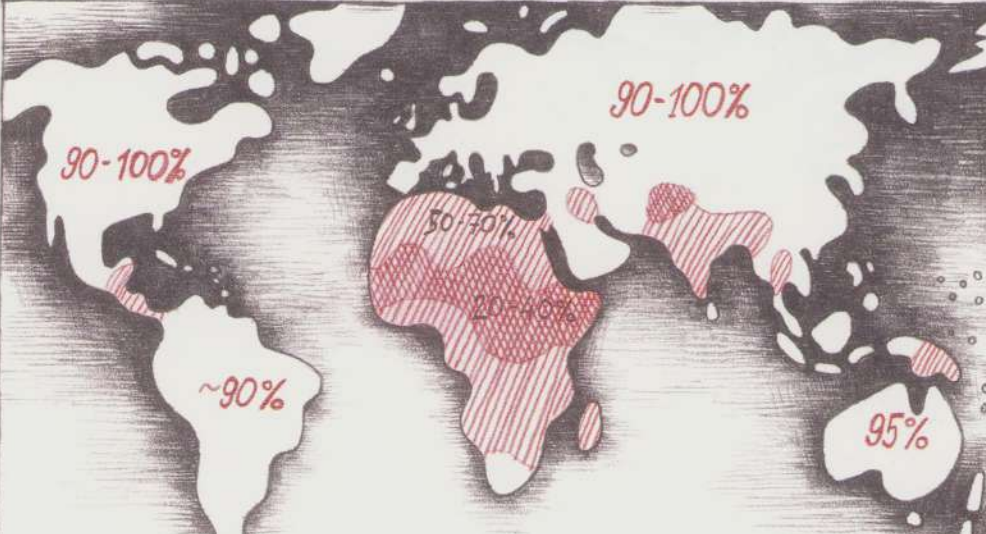
98

962

156

Datorită internetului, azi scriem în două zile cât s-a scris

→ în ultimii 5 500 de ani.

În vremurile de demult, doar câțiva oameni privilegiați știau să citească și să scrie. În secolul XX, jumătate dintre europeni erau încă analfabeți. Chiar și astăzi mai există țări unde oamenii nu știu să scrie și să citească.

Internetul și telefonii mobile le-au oferit și oamenilor din țări fără o tradiție a scrisului posibilitatea de a citi și de a scrie. Multe popoare, care n-au avut niciodată o cultură a scrisului, comunică acum prin mesaje.

Astăzi, există mai mulți oameni care au acces la un telefon mobil, decât la o toaletă!

SISTEME DE SCRIERE

LOGOGRAME (SEMNE-CUVÂNT)

Pictograme (semne-imagini)

1 semn = 1 obiect

craniu bufniță ancoră inimă

Ideograme (semne-idei)

1 semn = 1 idee / noțiune

iubire speranță înțelepciune moarte

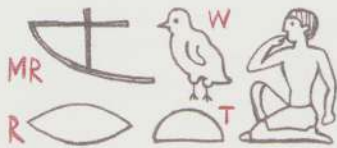
Semne chinezești vechi și moderne:

soare lună om inimă ancoră bufniță

DETERMINATIVELE nu se citesc în scrierile antice, acestea doar indică sensul: Acest simbol egiptean trimite la gânduri și sentimente.

Mr r w t = iubire

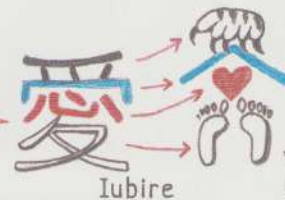
Logograme uzuale moderne:

Semnele-idei nu pot fi înțelese dintr-o dată, sensul lor trebuie mai întâi învățat. La fel ca în cazul numerelor noastre: toată lumea recunoaște semnul, dar denumirea este alta în fiecare limbă:

Foarte curând, semnele existente au devenit insuficiente, așa că s-a trecut la combinarea lor pentru a putea transmite noi sensuri.

心 gheară, 手 acoperiș, 脚 inimă, 又 urmă de picior

OXFORD ENGLISH DICTIONARY,

cel mai important dicționar al limbii engleze, a inclus în anul 2011 semnul ♥, iar în 2015 chiar a desemnat un emoji drept cuvântul anului.

Logogramele ar putea deveni un sistem de scriere universal, valabil pentru toată omenirea!

O idee genială, dragule!

CHARLES K. BLISS (1897 – 1985) a inventat o „Semantografie internațională”, care însă n-a avut prea mult succes.

N-am crezut niciodată că va funcționa și în afara Japoniei.

Inventatorul emojiurilor: SHIGETAKA KURITA

Și de mine ce se alege?

WORD OF THE YEAR

Eu?! Un cuvânt?! Mor de răs!

FONOGRAME (Caractere fonetice)

Curând, logogramele au devenit insuficiente în comunicare. Ele au început să fie combinate după cum sună, ca într-o variantă de rebus cu imagini și cuvinte („image-ghicitoare”). De exemplu, simbolul egiptean pentru bufniță („mewled” în egipteana veche) este echivalat cu sunetul „m”.

維達利

偽大梨

Prenumele meu, Vitali, este transcris de chinezi ca Wēi-dā-lì. Caracterele luate separat înseamnă: „a rămâne uniți”, „a realiza” și „profit”. Mai puțin măgulitoare ar fi pentru mine transcrierea: Wēi-dà-lí care înseamnă „pară mare falsă”.

Pentru a nota nume străine, chinezii foloseau logograme cu o pronunție apropiată de acel nume.

Logogramele devin fonograme!

Rezolvarea acestei celebre „image-ghicitoare” la pag. 71

CARACTERE SILABICE (Silabograme)

În scrierile silabice, un caracter redă o silabă. În japoneză există două tipuri de scriere silabară.

か き く け こ
ka ki ku ke ko

ABUGHIDA

Este o scriere similară silabarelor: un caracter reprezintă o silabă, dar vocalele din componența lor sunt redată prin modificarea unui caracter de bază.

Scrierea etiopiană

ኀ ኁ ኂ ኃ ኄ
ka ki ku ke ko

Scrieri indiene

क कि कु के को
ka ki ku ke ko

ABJAD (Scriere consonantică)

أ ب ج د

א ב ג ד

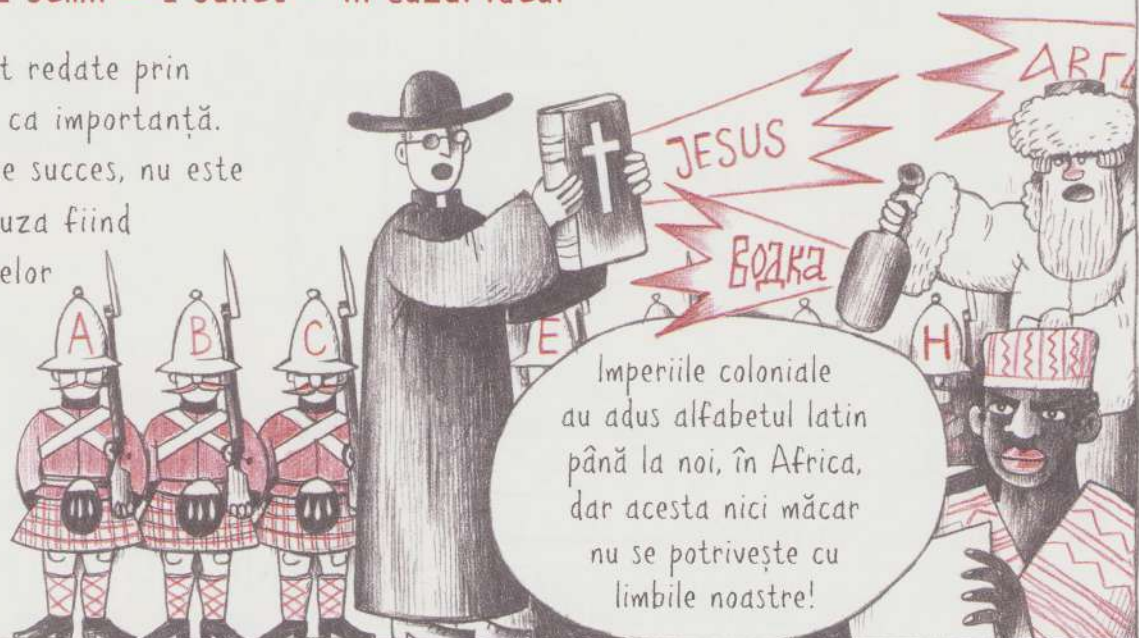
Un text unde notăm doar consoanele poate fi T T Ș NȚ L S, nu-i așa? În unele limbi, cum sunt cele semite, înțelegerea unui text depinde și mai puțin de notarea vocalelor. Aceste limbi au dezvoltat de-a lungul timpului tipuri de scrieri consonantice. Vocalele sunt marcate doar uneori prin mici semne ajutătoare.

ALFABETE

1 semn = 1 sunet – în cazul ideal

Vocalele și consoanele sunt redată prin semne proprii, echivalente ca importanță. Acest sistem, eficient și de succes, nu este într-un tot consecvent, cauza fiind evoluția istorică a diferitelor limbi. În plus, multe limbi se folosesc de alfabet care n-au fost create pentru ele.

Imperiile coloniale au adus alfabetul latin până la noi, în Africa, dar acesta nici măcar nu se potrivește cu limbile noastre!